

Dosarul nr. 2ra-379/19

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău (Nina Arabadji)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Virgiliu Buhnaci, Liuba Pruteanu, Maria Guzun)

ÎNCHEIERE

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lora Rusu împotriva lui Sergiu Corețchi cu privire la apărarea dreptului de proprietate și evacuarea din bunul imobil fără acordarea unui alt spațiu locativ, și

la cererea reconvențională depusă de Sergiu Corețchi împotriva Lorei Rusu, Petru Rusu, Elena Rusu, Consiliului și Primăriei comunei Ciorescu, mun. Chișinău, notarului privat Zinaida Șcerbacova și Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la anularea actelor administrative, contractului de donație, recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților, împărțirea proprietății comune în devălmășie, radierea înscrierii dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile și obligarea înregistrării dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Sergiu Corețchi și s-a menținut hotărârea din 31 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, prin care s-a admis acțiunea depusă de Lora Rusu și s-a respins, ca fiind tardivă, acțiunea depusă de Sergiu Corețchi,

constată:

La 08 august 2008, Lora Rusu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Corețchi cu privire la apărarea dreptului de proprietate și evacuarea din bunul imobil fără acordarea unui alt spațiu locativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin contractul de donație autentificat de notarul Zinaida Șcerbacova la 09 august 2007 cu nr. 3131, Petru Rusu a donat fiicei sale Lora Rusu casa de locuit, construcțiile accesorii și terenul adiacent construcțiilor amplasate xxxxx, cu numărul cadastral principal xxxxx, cu suprafața locativă totală de 150,5 m.p. și terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0765 ha, construcție accesorie cu suprafața de 46,4 m.p. și respectiv de 6,6 m.p.

Astfel, în rezultatul înregistrării contractului nominalizat în Registrul bunurilor imobile, a devenit proprietara acestor bunuri.

Deopotrivă, reclamanta a invocat că până la 17 iulie 1996 s-a aflat în căsătorie cu Sergiu Corețchi, iar după divorț i-a permis acestuia să locuiască temporar în imobilul litigios, până își va găsi un alt loc de trai. Însă, în ultima perioadă de timp, Sergiu Corețchi creează certuri, situații de conflict care îi tulbură liniștea și refuză să părăsească benevol locuința. Astfel, aceste circumstanțe îi încalcă dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile menționate supra.

În această ordine de idei, reclamanta Lora Rusu a solicitat admiterea acțiunii și evacuarea silită a lui Sergiu Corețchi din bunurile imobile situate xxxxx, fără acordarea unui alt spațiu locativ.

La 07 noiembrie 2008, Sergiu Corețchi a depus cerere reconvențională împotriva Lorei Rusu, Petru Rusu și Primăriei comunei Ciorescu, mun. Chișinău, cu privire la anularea actelor administrative, contractului de donație, recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților, împărțirea proprietății comune în devălmășie, radierea înscrierii dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile și obligarea înregistrării dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale Sergiu Corețchi a menționat că, la 14 ianuarie 1989 a încheiat căsătoria cu Lora Rusu, din care au doi copii comuni, Elena Rusu și Radu Rusu.

Prin decizia nr. 1/3 din 26 ianuarie 1995 a Primăriei com. Ciorescu, familiei lor le-a fost repartizat un lot de teren, amplasat xxxxx, pentru construcția casei de locuit. Totodată, pe numele Lorei Corețchi (Rusu) a fost eliberat titlul provizoriu, ce confirmă dreptul de proprietate funciară.

De asemenea, reclamantul în acțiunea reconvențională a relevat că imobilul – casa de locuit a fost construită împreună, din mijloace financiare comune ale Lorei Corețchi (Rusu) și Sergiu Corețchi, fiind dată în exploatare în anul 2001, iar despre faptul că toate actele pe terenul aferent și casa de locuit au fost perfectate pe numele socrului său, Petru Rusu, a aflat doar în luna iulie 2008.

Sub acest aspect, Sergiu Corețchi a invocat că, deși la 17 iulie 1996 căsătoria a fost desfăcută, el a continuat să locuiască în imobilul litigios împreună cu Lora Rusu, ca o familie, și să ducă împreună cu aceasta o gospodărie comună.

Totodată a relatat că nu dispune de un alt spațiu locativ, iar toate veniturile sale au fost investite în construcția și îngrijirea bunului imobil litigios, contribuind la plata serviciilor comunale.

În această ordine de idei, reclamantul Sergiu Corețchi în acțiunea reconvențională a solicitat:

- anularea procesului-verbal de recepție finală nr. 29 din 6 septembrie 2001 și a dispoziției Primăriei com. Ciorescu din 13 septembrie 2001 privind dreptul de proprietate al lui Petru Rusu asupra casei de locuit xxxxx;

- anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 30 iulie 2004 de Primăria com. Ciorescu și a deciziei Primăriei com. Ciorescu din anul 2004 privind eliberarea acestui titlu pe numele lui Petru Rusu asupra terenului pentru construcții din xxxxx; constatarea nulității contractului de donație autentificat de notarul Zinaida Șcerbacova la 09 august 2007 cu nr. 3131;

- recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie a soților Lora Rusu și Sergiu Corețchi, cu atribuirea și înregistrarea dreptului de proprietate pentru fiecare soț asupra ½ cotă-parte ideală din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0765 ha, din casa de locuit cu suprafața de 150,5 m.p. și construcțiile accesorii din xxxxx.

La 23 aprilie 2009, reclamantul în acțiunea reconvențională Sergiu Corețchi a depus cerere de concretizare și completare a acțiunii, prin care a introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău și a solicitat suplimentar:

- radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al Lorei Rusu asupra bunului imobil din xxxxx;

- înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al Lorei Rusu și Sergiu Corețchi asupra ½ cotă-parte pentru fiecare asupra bunului imobil din xxxxx (vol. I, f.d. 48).

La 07 aprilie 2010, reclamantul în acțiunea reconvențională Sergiu Corețchi a depus cerere de concretizare și completare a acțiunii, prin care a solicitat suplimentar încasarea din contul Primăriei com. Ciorescu în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral (vol. I, f.d. 172-173).

Prin hotărârea din 09 februarie 2011 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău (vol. II f.d. 59, 60-64) s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Lora Rusu și s-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Sergiu Corețchi;

- s-a recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie a soților asupra casei de locuit, din xxxxx și a terenului aferent;

- s-a anulat procesul-verbal de recepție finală cu nr. 29 din 06 septembrie 2001 și dispoziția Primăriei com. Ciorescu din 13 septembrie 2001 privind dreptul de proprietate al lui Petru Rusu asupra casei de locuit xxxxx;

- s-a anulat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la 30 iulie 2004 de Primăria Ciorescu și decizia Primăriei com. Ciorescu din anul 2004 privind eliberarea titlului pe numele lui Petru Rusu asupra terenului pentru construcții, situat xxxxx;

- s-a anulat contractul de donație nr. 3131 din 09 august 2007 pe numele Lorei Rusu;

- s-a recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie al lui Sergiu Corețchi și Lora Rusu cu înregistrarea și atribuirea în drept de proprietate a câte ½ cotă-parte ideală din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0765 ha și din casa de locuit cu suprafața de 150,5 m.p. și construcțiile accesorii situate xxxxx;

- s-a radiat înscrierea din Registrul bunurilor imobile privind dreptul de proprietate al Lorei Rusu asupra imobilului situat xxxxx;

- s-a înregistrat asupra bunurilor imobile, dreptul de proprietate al lui Sergiu Corețchi și Lora Rusu asupra câte ½ din imobilul situat xxxxx;

- s-a încasat de la Lora Rusu și Petru Rusu în beneficiul lui Sergiu Corețchi suma de 200 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat, suma de 650 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei și suma de 8 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistență juridică;

în rest, pretențiile lui Sergiu Corețchi au fost respinse ca fiind nefondate.

Prin decizia din 08 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Sergiu Corețchi, s-a admis apelul declarat de Lora Rusu și Petru Rusu, s-a casat hotărârea din 09 februarie 2011 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care s-a admis acțiunea depusă de Lora Rusu și s-a evacuat Sergiu Corețchi din casa de locuit din xxxxx, fără acordarea altui spațiu locativ; și s-a respins acțiunea reconvențională depusă de Sergiu Corețchi (vol. II, f.d. 117, 118-121).

Prin decizia din 31 ianuarie 2012 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Sergiu Corețchi, s-a casat integral decizia din 08 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 09 februarie 2011 a Judecătoriei Rîșcani,

mun. Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, în alt complet de judecători (vol. II, f.d. 149-150, 151-156).

În consolidarea soluției sale, instanța de recurs a notat că instanțele inferioare nu au elucidat multiaspectual circumstanțele speței și nu s-au expus asupra neclarităților conținute în materialele cauzei privind acordarea terenului pentru construcția casei pe adresa xxxxx, Lorei Rusu, precum și nu au stabilit care decizie a stat la baza înregistrării dreptului deținătorului de teren pe numele lui Petru Rusu și care este soarta terenului acordat Lorei Rusu în anul 1992 conform extraselor din arhivă.

La 24 septembrie 2014, Sergiu Corețchi a depus cerere de completare a acțiunii reconvenționale, îndreptată împotriva Lorei Rusu, Petru Rusu, Elenei Rusu, Primăriei com. Ciorescu, notarului privat Zinaida Șcerbacova și ÎS „Cadastru”, prin care a solicitat:

- recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților, cu anularea procesului-verbal de recepție finală nr. 29 din 60 septembrie 2001, a dispoziției Primăriei com. Ciorescu nr.02-3/251 din 13 septembrie 2001 privind dreptul de proprietate al lui Petru Rusu asupra imobilului din xxxxx;

- anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 30 iulie 2004 de Primăria com. Ciorescu, mun. Chișinău, pe numele lui Petru Rusu asupra terenului pentru construcții amplasat pe xxxxx;

- anularea contractului de donație nr. 3131 din 9 august 2007 pe numele Lorei Rusu;

- recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților cu atribuirea în drept de proprietate a câte ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0765 ha și casei de locuit cu suprafața de 150,5 m.p. și construcțiile accesorii amplasate xxxxx;

- radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a Lorei Rusu asupra imobilelor cu nr. cadastrale xxxxx;

- înregistrarea dreptului de proprietate al Lorei Rusu și Sergiu Corețchi asupra ½ cotă-parte pentru fiecare din bunurile imobile amplasate xxxxx;

- încasarea din contul Primăriei com. Ciorescu în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a compensa cheltuielile de judecată (vol. III, f.d. 92-96,108-112).

Prin hotărârea din 30 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a admis acțiunea depusă de Lora Rusu, s-a evacuat Sergiu Corețchi din imobilul situat xxxxx; și s-a respins ca fiind tardivă acțiunea reconvențională depusă de Sergiu Corețchi (vol. III, f.d. 221-222, 225-232 recto-verso).

Prin decizia din 21 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Sergiu Corețchi; s-a casat hotărârea din 30 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, și s-a emis o hotărâre nouă prin care:

- s-a recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie a foștilor soți Sergiu Corețchi și Lora Rusu asupra casei de locuit, cu suprafața de 150,5 m.p. și construcțiile accesorii, a terenului aferent cu suprafața de 0,0765 ha, situate xxxxx;

- s-a anulat procesul-verbal de recepție finală cu nr. 29 din 06 septembrie 2001 și dispoziția Primăriei com. Ciorescu din 13 septembrie 2001 în partea ce ține de dreptul de proprietate al lui Petru Rusu asupra casei de locuit xxxxx;

- s-a anulat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 30 iulie 2004 de Primăria com. Ciorescu și decizia Primăriei com. Ciorescu nr.1/3 din 26 ianuarie 1995 privind eliberarea terenului și titlului pe numele lui Petru Rusu

asupra terenului pentru construcții, situat xxxxx, trecut în Registrul cadastral cu nr. 466 din 01 iunie 2002;

s-a anulat contractul de donație nr.3131 din 09 august 2007;

s-a recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie a foștilor soți Sergiu Corețchi și Lora Rusu cu înregistrarea și atribuirea în drept de proprietate câte ½ cotă-parte ideală din casa de locuit cu suprafața de 150,5 m.p., construcțiile accesorii și terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0765 ha, situate xxxxx, cu introducerea datelor în Registrul de stat cu nr. cadastral xxxxx;

s-a radiat înscrierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a Lorei Rusu asupra imobilului situat xxxxx, cu nr. cadastrale xxxxx;

s-a încasat de la Lora Rusu și Petru Rusu în beneficiul lui Sergiu Corețchi suma de 18 745 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat la depunerea cererii de apel și 200 de lei achitată la depunerea cererii reconvenționale, suma de 650 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei și suma de 8 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistență juridică;

în rest, pretențiile lui Sergiu Corețchi au fost respinse ca fiind nefondate; și

s-a respins ca fiind nefondată acțiunea depusă de Lora Rusu (vol. IV, f.d. 72-73, 74-83).

Prin decizia din 14 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de Petru Rusu, reprezentat de avocatul Elic Dlujanschi, și Lora Rusu, reprezentantă de avocatul Valeriu Scutelnic, s-a casat decizia din 21 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată (vol. IV, f.d. 143-157).

Instanța de recurs și-a argumentat concluziile prin faptul că, anulând hotărârea primei instanțe, prin care acțiunea de bază sau reconvențională a fost respinsă ca tardivă, fără ca prima instanță să se expună asupra fondului acțiunii reconvenționale, și adoptând o nouă hotărâre de admitere a acțiunii reconvenționale, instanța de apel era obligată de a examina prezenta cauză civilă în volum deplin, sub toate aspectele, argumentându-și concluziile de admitere ori de respingere a motivelor invocate de către participanții la proces.

Distinct acestor circumstanțe, instanța de apel nu s-a pronunțat și nu a combătut argumentele invocate în cererea de chemare în judecată inițială depusă de Lora Rusu, explicațiile acesteia și ale lui Petru Rusu date pe parcursul examinării cauzei, iar conținutul deciziei Curții de Apel Chișinău nu este altceva decât reflectarea întocmai a argumentelor expuse de către Sergiu Corețchi în cererea de apel. Aceste circumstanțe denotă examinarea superficială a cauzei.

La fel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urma să stabilească cu exactitate regimul juridic al terenului pentru construcții cu suprafața de 0,0765 ha, a casei de locuit cu suprafața de 150,5 m.p. și a construcțiilor accesorii situate xxxxx, partajarea cărora este solicitată de către Sergiu Corețchi.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că instanța de apel a depășit în mod vădit limitele judecării cauzei, or, reclamantul în acțiunea reconvențională, Sergiu Corețchi nu a solicitat anularea deciziei Primăriei com. Ciorescu nr. 1/3 din 26 ianuarie 1995 privind eliberarea terenului și titlului pe numele lui Petru Rusu asupra terenului pentru construcții, situat xxxxx, trecut în Registrul cadastral cu nr. 466 din 01 iunie 2002, iar instanța de apel a dispus nefondat anularea acesteia, cu atât mai mult că acest înscris lipsește la materialele cauzei.

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Sergiu Corețchi și s-a menținut hotărârea din 30 decembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău (vol. IV, f.d. 208, 209-219).

Curtea de Apel Chișinău și-a argumentat concluziile prin faptul că, actele administrative anularea cărora a fost invocată de Sergiu Corețchi au fost emise în anul 2001, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă în anul 2008. În acest sens instanța de apel a apreciat critic argumentele lui Sergiu Corețchi precum că despre existența acestor acte administrative a aflat abia în luna iulie 2008, când Lora Rusu a depus cerere de chemare în judecată, or, chiar și așa acțiunea reconvențională a fost depusă abia la 07 noiembrie 2008, după expirarea termenului de prescripție prevăzut de Legea contenciosului administrativ.

Mai mult ca atât, acțiunea reconvențională a fost înaintată cu încălcarea procedurii stabilite, deoarece cererea prealabilă de contestare a actelor administrative a fost înaintată abia la 11 noiembrie 2008, după depunerea acțiunii în judecată (vol. I, f.d. 49).

La fel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că acțiunea reconvențională este tardivă și în partea capetelor de cerere privind împărțirea averii comune în devălmășie a soților, or, prin prisma articolului 25 din Codul familiei, dreptul acestuia la acțiune a luat naștere la data desfacerii căsătoriei.

De asemenea, instanțele inferioare au constatat omiterea termenului de prescripție de către Sergiu Corețchi și în partea pretențiilor privind anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 30 iulie 2004 pe numele lui Petru Rusu și recunoașterea dreptului de proprietate. Or, reclamantul în acțiunea reconvențională nu a motivat indiferența sa față de legiferarea imobilului și nu a explicat din care motive nu a urmărit procesul de perfectare a documentației necesare pentru efectuarea lucrărilor de construcție a casei de locuit, dare în exploatare a acesteia și înregistrare a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile.

În privința acțiunii inițiale, depuse de Lora Rusu, instanțele de fond au notat că aceasta este proprietarul exclusiv al bunurilor imobile litigioase. Respectiv, exercitarea dreptului de folosință a acestor bunuri imobile de către Sergiu Corețchi, fără acordul proprietarului, îngrădește dreptul de proprietate al Lorei Rusu în exercitarea dreptului său de proprietate, fapt inadmisibil în sensul articolului 1 din Protocolul adițional CEDO, art. 46 alin. (1) din Constituție, art. 315 alin. (2), art. 316 alin. (1) și art. 376 alin. (1) din Codul civil.

La 03 ianuarie 2019, Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman au declarat recurs împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 221-230).

În motivarea recursului au invocat că decizia instanței de apel este lovită de nulitate absolută, deoarece în aceasta lipsește motivarea și nu a dat răspuns la aspectele care au fost arătate de Curtea Supremă de Justiție în decizia din 14 martie 2018 și argumentele invocate de Sergiu Corețchi în cererea de apel și nemijlocit în cadrul ședinței de judecată.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău nu s-a expus asupra legalității sau ilegalității titlului eliberat pe numele lui Petru Rusu și contestat de către Sergiu Corețchi. Or, Petru Rusu a ținut să justifice legalitatea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la 30 iulie 2004 de Primăria com. Ciorescu și a deciziei Primăriei com. Ciorescu nr.1/3 din 26 ianuarie 1995, prin faptul că aceste acte au fost eliberate de persoane competente, însă a omis să se expună asupra dreptului său de a obține două loturi de teren pentru construcție în baza unei și aceiași decizii a autorităților locale (decizia nr. 1/3 din 25 ianuarie 1995).

Dealtfel, instanța de apel nu a oferit nici o apreciere argumentelor invocate de Sergiu Corețchi referitor la extrasul din hotărârea ședinței Primăriei comunei

Ciorescu din 27 noiembrie 1992, care nu este semnat și ștampilat, prin care lui Petru Rusu i s-a acordat un lot de pământ cu suprafața de 700 m.p. pentru construcția casei individuale. Or, conform datelor din arhivă, pe numele lui Petru Rusu nu s-a găsit un asemenea act.

La fel, și procesul-verbal de recepție finală nr. 29 din 06 septembrie 2001 a fost eliberat de primarul localității în lipsa deciziei Consiliului local.

Succesiv, recurentul a opinat că instanța de apel eronat a constatat că acțiunea reconvențională a fost depusă tardiv. Or, faptul că datele din Registrul bunurilor imobile sunt publice nu instituie obligația lui să de a verifica conținutul Registrului la anumite perioade de timp.

De asemenea, recurentul a considerat că instanța de apel a aplicat neîntemeiat și *stricto sensu* prevederile articolului 25 din Codul familiei, deoarece în sensul acestei norme termenul de prescripție de 3 ani a început a curge de la data încălcării dreptului lui Sergiu Corețchi, și anume 26 septembrie 2008 odată cu luarea de cunoștință de cererea de chemare în judecată depusă de fosta soție Lora Rusu, și nicidecum nu din momentul desfacerii căsătoriei.

În această ordine de idei, recurentul Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 31 decembrie 2016 a Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi în sensul respingerii acțiunii inițiale depuse de Lora Rusu admiterii acțiunii reconvenționale depuse de Sergiu Corețchi.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi vs Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauzele Marc Brauer vs Germania, 1 septembrie

2016, § 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 5 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 23 octombrie 1996, § 40; *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag vs Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 1 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 3 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate atestă că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece actul judecătoresc de dispoziție împotriva căreia este îndreptată datează cu 13 noiembrie 2018, iar cererea de recurs a fost depusă de Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman la 03 ianuarie 2019.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
  - a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
  - b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
  - c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
  - d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman rezultă că aceștia nu au evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea unor circumstanțe factice ale cauzei, transpunerea normelor legale, precum și manifestarea criticilor recurentului și reprezentantului acestuia față de unele norme de drept.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea

recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului și reprezentantului acestuia cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Sergiu Corețchi a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe

care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sergiu Corețchi și reprezentantul acestuia, avocatul Crivenco Roman împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lora Rusu împotriva lui Sergiu Corețchi cu privire la apărarea dreptului de proprietate și evacuarea din bunul imobil fără acordarea unui alt spațiu locativ, și la cererea reconvențională depusă de Sergiu Corețchi împotriva Lorei Rusu, Petru Rusu, Elena Rusu, Consiliului și Primăriei comunei Ciorescu, mun. Chișinău, notarului privat Zinaida Șcerbacova și Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la anularea actelor administrative, contractului de donație, recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților, împărțirea proprietății comune în devălmășie, radierea înscrierii dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile și obligarea înregistrării dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic